

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GNOJNO

na lata 2009 – 2016

Plan odnowy miejscowości Gnojno na lata 2009 – 2016.

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w szczególności wytycznych osi 3 PROW – Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Oś 3 zakłada między innymi wspieranie działań mających wpływ na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi.

Głównym celem programów odnowy i rozwoju obszarów wiejskich jest wzmocnienie istniejących różnic w poziomie rozwojowym obszarów wiejskich w porównaniu do obszarów miejskich. Program rozwoju miejscowości jest przeważnie składową częścią przeprowadzanych dotąd zadań. Zmierza do poprawy sytuacji gmin oraz wsi, które są im podporządkowane.

Głównymi założeniami Planu Odnowy Miejscowości są m.in.: poprawa warunków życia na terenach wiejskich, zachowanie walorów środowiskowych, rozwój kultury, świetlic wiejskich.

Plan odnowy miejscowości Gnojno zaplanowany został na okres 8 najbliższych lat. W tym okresie wykonywane będą określone z uwagi na zaplanowane wcześniej cele i priorytety rozwojowe działania inwestycyjne. Podjęcie do realizacji danego zadania poprzedzone zostanie przygotowaniem niezbędnych opisów i uzasadnień realizacji zadania, opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i terminów realizacji. Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju miejscowości oraz pokaże zaangażowanie i aktywność mieszkańców Gnojna. Określi metody, dzięki którym miejscowość będzie się rozwijać. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Działanie Odnowa i Rozwój Wsi.

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

a) Lokalizacja

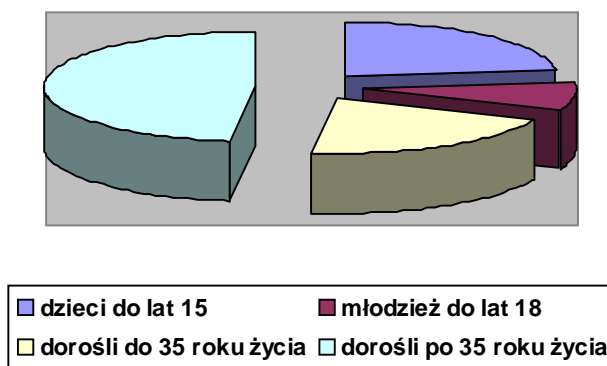
Wieś sołecka Gnojno leży w południowo zachodniej części Gminy Działdowo, jest jedną z większych, co do liczby ludności miejscowością na terenie gminy. Powierzchnia sołectwa wynosi 743,11 ha, co stanowi 2,73 % obszaru Gminy Działdowo.

b) Ludność

Liczba mieszkańców wsi wynosi obecnie 268 osób, co stanowi ok. 3% ogólnej liczby ludności gminy (stan na 31.12.2008r.).

Mężczyźni stanowią 53 % populacji ludności wsi a kobiety 47% w tym aż 57% mieszkańców to osoby powyżej 40 roku życia. Prawie wszyscy mieszkańcy wsi zajmują się uprawą roli, są to gospodarstwa, w których doświadczenie związane z tą dziedziną gospodarki było przekazywane z pokolenia na pokolenie. Tradycyjne sposoby uprawy roli są jednak zastępowane przez rolników nowoczesnymi, które wzbogacają zarówno uprawy jak również są elementem i bardzo dobrym przykładem postępu i modernizacji w dziedzinie rozwoju gospodarstw wsi.

Struktura ludności

Gmina Działdowo, jak też cały Powiat Działdowski uznany został za obszar dotknięty bezrobociem strukturalnym. Bezrobocie w gminie przez ostatnich 6 lat

kształtowało się na bardzo wysokim poziomie około 25%. Dotyka ono w szczególności sposób wsie, które ze względu na swoje położenie geograficzne, strukturę społeczno – gospodarczą, poziom urbanizacji i infrastrukturę społeczną charakteryzują się małym lokalnym rynkiem pracy. Jest również główną przyczyną biedy i ubóstwa. Specyficzne lokalne uwarunkowania społeczne, w tym struktura zawodowa mieszkańców są przyczyną niechętnego podejścia społeczności do walorów kulturowych regionu. Mieszkańcy nie wykazują szczególnego zainteresowania kulturą, co powoduje, że nie są świadomi roli regionalnych walorów kulturotwórczych, a także nie doceniają możliwości rozwojowych swojego regionu.

c) Historia

Gnojno było wsią szlachecką, która otrzymała przywilej lokacyjny w 1334 roku nadany przez Kazimierza Wielkiego.

Pomysł na nazwę wsi został, według źródeł historycznych, zaczerpnięty od nazwiska jednego z rycerzy Władysława Jagiełły, którego godność „Gnoiński” kojarzyła się z odwagą i wieloma zasługami w orężu władcy.

Rycerz „Gnoiński” otrzymał w nagrodę za wierną służbę u boku Jagiełły kilka łanów ziemi, na której zbudował własną osadę i zagospodarował ją wraz ze swoją rodziną.

Osada z biegiem czasu rozrastała się pomimo licznych najazdów wrogów a także różnych klęsk żywiołowych, jedną z nich była klęska suszy, która dotknęła ludność na przełomie 1339-1340.

Ziemie te były świadkami wędrówek wojsk krzyżackich, rosyjskich a potem niemieckich. W latach pierwszej wojny światowej zamieszkiwał miejscowość jeden z przedstawicieli ówczesnej szlachty o nazwisku „Sznajder”. Wybudował on

wielki pałac w stylu późnego romantyzmu, którego znikome pozostałości możemy zaobserwować dziś.

Szlachcic zatrudniał okoliczną ludność do prac rolnych, gdyż posiadał bardzo duże połacie ziemi. Pałac był miejscem licznych zjazdów wyższych warstw ludności, a przede wszystkim oazą zabaw i uczt. Pałac stanowił również budowlę obronną przed najazdami wojsk nieprzyjaciela, gdyż własną strukturą architektoniczną przypominał dobrze zabezpieczony zamek jak widać na symulacji graficznej.

W okresie drugiej wojny światowej pałac uległ zniszczeniu wraz z otaczającymi go budynkami.

Symulacja graficzna pałacu Sznajdera

Cechy charakterystyczne pałacu to:

- wysokie i grube mury zewnętrzne, które otaczały budowlę z każdej strony, z małą liczbą wejść
- wejścia wzmocnione, a często rozbudowane
- otwory okienne na zewnątrz murów małe i wysoko umieszczone,

- na zewnątrz pałacu przeszkody terenowe
- mury zakończone blankami
- w linii murów baszty

Po wyzwoleniu majątek został rozparcelowany. Pozostała część tak zwana „resztówka” stanowiła własność Wydziału Oświaty Urzędu Wojewódzkiego w Ciechanowie. Obecnie na jego miejscu znajduje się była szkoła podstawowa. Sad wraz ze stawem, który otacza szkołę jest jedyną pozostałością z tamtego okresu.

d) Określenie przestrzennej struktury miejscowości.

Zabudowa miejscowości Gnojno ma charakter typowo zagrodowy, domy zlokalizowane są wzdłuż drogi powiatowej nr 1363 N Działdowo – Księży Dwór – Prusinowo - Petrykozy.

W miejscowości znajduje się zabytkowy (nr rejestru 282/81) park podworski o kształcie zbliżonym do kwadratu. Ukształtowanie obiektu w obecnych granicach należy zakładać na lata 1919 – 1929. Głównymi drzewami parku są: lipy, klony, jesiony, graby, brzozy w wieku około 60 – 80 lat. Po wschodniej stronie znajdują się dwa stawy połączone kanałem. Park zachowany jest dobrze, posiada ciekawy drzewostan, ale nie posiada wyraźnej funkcji, jaką ma pełnić.

Wśród wielu budynków, które znajdują się w miejscowości, ze względu na swój wiek wyróżnia się remiza strażacka powstała na przełomie lat 40 - 50 XX wieku. Służyła ona jako miejsce składowania ekwipunku strażackiego oraz pomieszczenie, w którym odbywały się wszelkie uroczystości populacji wiejskiej typu: wesela, biesiady.

Plan odnowy miejscowości Gnojno na lata 2009 – 2016.

Historyczną budowlą jest też stara, powstała na przełomie XIX i XX wieku szkoła, do której uczęszczały dwa ostatnie pokolenia mieszkańców wsi. Obecnie stanowi własność prywatną.

Stary budynek szkoły podstawowej.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCA UJĘCIU STANU RZECZYWISTEGO

Wieś sołecka Gnojno jest miejscowością typowo rolniczą ponad 50% areалу sołectwa stanowią użytki rolne. W miejscowości znajduje się 38 gospodarstw, w tym 19 o powierzchni przekraczającej 12 ha. Strukturę gruntów sołectwa przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie powierzchni sołectwa	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej
Grunty z zabudowaniami	14,31	1,92
Grunty orne	403,66	54,32
Łąki	132,77	2,66
Nieużytki	40,14	0,76
Pastwiska	29,72	2,20
Lasy	58,42	24,50
Drogi	15,96	1,70
Cmentarze	2,02	0,05
Złóża kruszywa	34,01	0,90
Wody	12,10	0,25
RAZEM	743,11	100

Na tym terenie znajdują się dwie kopalnie kruszywa. W jednej cały czas wydobywany jest żwir. Zatrudni są tam mieszkańcy Działdowa i okolic.

Na terenie wsi w zabytkowym parku znajduje się budynek byłej szkoły podstawowej, pełniący obecnie funkcję świetlicy wiejskiej oraz biblioteki. Młodzież z Gnojna zorganizowała sobie w nim również siłownię.

Budynek świetlicy i biblioteki.

Na podstawie zdjęć map ewidencyjnych wsi z okresu 1919 i 1929 roku należy przyjąć, że pierwotnie park stanowił sad i grunty orne, a kompozycję i obecny układ uzyskał dopiero po 1929 roku, po tym okresie powstał też obecnie istniejący drzewostan. Park został wpisany do rejestry zabytków w dniu 10 października 1981 roku pod numerem 282/81.

Kilka (sześć) budynków znajdujących się w Gnojnie zostało objęte ochroną konserwatorską najstarsze z nich pochodzą z 1900 roku (nr wpisu w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków: 77, 15).

Plan odnowy miejscowości Gnojno na lata 2009 – 2016.

Najstarsze zabudowania w miejscowości Gnojno.

3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI GNOJNO

Mocne strony

- młode społeczeństwo,
- sieć wodociągowa,
- sieć energetyczna,
- sieć telefoniczna stacjonarna,
- nadwyżki siły roboczej,
- duże areały ziemi do zagospodarowania,
- czysty klimat piękne krajobrazy,
- wiele zabytkowych obiektów na terenie miejscowości.

Słabe strony

- duże bezrobocie,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- mała aktywność ekonomiczna społeczeństwa,
- mała powierzchnia gospodarstw,
- słabe zorganizowania społeczeństwa,
- brak placu zabaw spełniającego oczekiwania młodych mieszkańców wsi,
- niski poziom technologiczny niektórych gospodarstw.

Szanse

- obecność w Unii europejskiej,
- dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa,
- rozwój edukacji,
- wzrost gospodarczy kraju i województwa,
- dostępność funduszy unijnych.

Zagrożenia

- niewystarczający poziom integracji mieszkańców,
- ekonomiczne rozwarstwienie społeczeństwa,
- zmienność prawa i niewystarczająca jego znajomość,
- wzrost zagrożeń patologią społeczną,
- emigracja młodych mieszkańców.

4. PLANOWANE INWESTYCJE W MIEJSCOWOŚCI GNOJNO W LATACH 2009 – 2016.

1. Remont i modernizacja świetlicy w Gnojnie i zagospodarowanie parku podworskiego

Cel: Poprawa stanu infrastruktury społecznej.

Przeznaczenie: W ramach planowanej inwestycji zakłada się remont budynku, w którym znajduje się świetlica i biblioteka oraz zagospodarowanie terenu parku wokół budynku.

Celem nadrzędnym inwestycji będzie osiągnięcie wysokich standardów technicznych obiektu, a także zwiększenie dostępności mieszkańców miejscowości do obiektów infrastruktury kulturalnej. Obecnie budynek w pełni wykorzystywany jest jedynie w miesiącach ciepłych z uwagi na brak odpowiedniego ogrzewania i zbyt niską temperaturę w pomieszczeniach, która uniemożliwia dłuższe w nich przebywanie.

Celem inwestycji jest również zagospodarowanie parku podworskiego poprzez „uaktywnienie” terenu i nadanie cech rekreacyjnych. Ciekawe zagospodarowanie terenu parku poprawi wygląd wsi, zmobilizuje jej mieszkańców do większej dbałości o własne posesje. Ważnym elementem będzie wprowadzenie na terenie parku ciągów komunikacyjnych w celu uaktywnienia funkcji rekreacyjnej. Ścieżki zaprojektowano w ten sposób, aby prowadziły przy drzewostanach o dużej wartości przyrodniczej. Aby uatrakcyjnić spacer, na końcu alei lipowej wyznaczono miejsce na rzeźbę, która podkreśli oś kompozycyjną. Aby uatrakcyjnić przestrzeń nad stawem zaprojektowano pomost umożliwiający czynne spędzanie czasu np. na połowie ryb. Dodatkowo należy umiejscowić, nad rowem zasilającym, kładkę umożliwiającą spacerowanie wokół stawu.

Plan odnowy miejscowości Gnojno na lata 2009 – 2016.

Kultura warunkuje rozwój społeczny i gospodarczy, kształtuje postawy obywateli i formy instytucjonalne państwa. Nie jest, więc tylko elementem systemu, ani tym bardziej dziedziną życia społecznego, ale podstawą do wszelkich zmian instytucjonalno - ekonomicznych społeczeństwa. Dzięki realizacji inwestycji będzie możliwe organizowanie różnego rodzaju imprez i zajęć dla dzieci i młodzieży oraz pojawi się szansa na pożyteczne zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży.

Harmonogram realizacji:

Lipiec - Sierpień 2009 r. – przeprowadzenie procedury przetargowej.

Sierpień 2009 r. – Marzec 2010r. – roboty budowlane.

Kwiecień 2010r. – rozliczenie projektu.

Planowane koszty:

L.p.	Nazwa	Wartość brutto
1.	Roboty budowlane	642.666,89
2.	Park podworski	171.736,92
3.	Roboty instalacyjne	58.203,96
4.	Dokumentacja	25.000,00
5.	Nadzór inwestorski	20.000,00
6.	Inwentaryzacja	3.000,00
RAZEM		920.607,77

Źródła finansowania: 420.607,77 Budżet Gminy, 500.000,00 PROW

2. Budowa drogi w miejscowości Gnojno

Cel: Usprawnienie komunikacji na terenie miejscowości.

Przeznaczenie: Infrastruktura powstała w wyniku niniejszego projektu będzie wykorzystywana przez mieszkańców miejscowości i turystów do komfortowego poruszania się po miejscowości oraz do rekreacji i wypoczynku. Zostaną

pobudowane nowe i wyremontowane istniejące już chodniki, nastąpi likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych.

Harmonogram realizacji: 2009 – 2013.

Planowane koszty: 600 000,00 PLN.

Źródło finansowania: Budżet Gminy i środki UE.

3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Gnojno – Zakrzewo

Cel: Poprawa i ochrona środowiska przyrodniczego.

Przeznaczenie: Projekt ma za zadanie osiągnięcie norm jakościowych w zakresie oczyszczania ścieków i poprawy stanu środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. W wyniku jego realizacji okolice zostaną wyposażone w infrastrukturę umożliwiającą odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych. Realizacja tego przedsięwzięcia będzie miała niezaprzeczalnie pozytywny wpływ na szeroko pojęte środowisko, a zwłaszcza kształtowanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Wyposażenie miejscowości naszego województwa w zbiorowe systemy dostarczania wody wysokiej jakości, łącznie z systemami odbioru ścieków od mieszkańców Regionu oraz turystów jest warunkiem dalszego jego rozwoju.

Harmonogram realizacji: 2011

Planowane koszty: 1.400 000,00 PLN.

Źródło finansowania: Budżet Gminy i środki UE.

4. Budowa kanalizacji sanitarnej Gnojno - Petrykozy

Cel: Poprawa i ochrona środowiska przyrodniczego.

Plan odnowy miejscowości Gnojno na lata 2009 – 2016.

Przeznaczenie: Projekt ma za zadanie osiągnięcie norm jakościowych w zakresie oczyszczania ścieków i poprawy stanu środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. W wyniku jego realizacji okolice zostaną wyposażone w infrastrukturę umożliwiającą odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych. Realizacja tego przedsięwzięcia ma niezaprzeczalnie pozytywny wpływ na szeroko pojęte środowisko, a zwłaszcza kształtowanie jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Wyposażenie miejscowości naszego województwa w zbiorowe systemy dostarczania wody wysokiej jakości, łącznie z systemami odbioru ścieków od mieszkańców Regionu oraz turystów jest warunkiem dalszego jego rozwoju.

Harmonogram realizacji: 2012 – 2016

Planowane koszty: 1.400 000,00 PLN.

Źródło finansowania: Budżet Gminy i środki UE.

Gnojno 2009